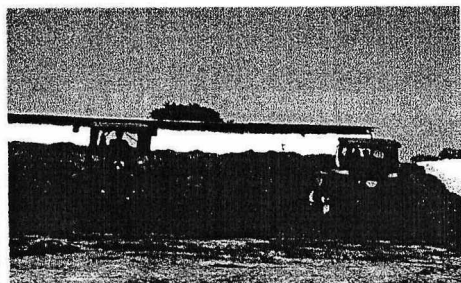
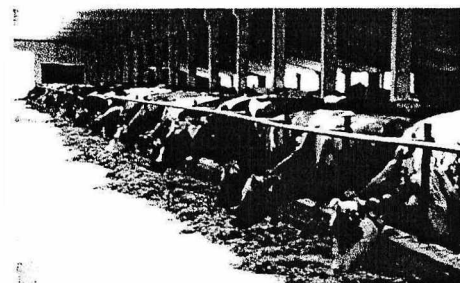
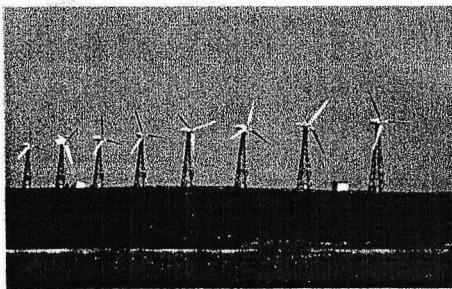

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
«ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ**

ПРОДУКТИВНІ СИЛИ ТА ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА КРАЇНИ

**Матеріали Другої міжнародної
науково-практичної
конференції молодих вчених
(у заочній формі)**

УДК 061.2 : 341.215.2

ІНСТИТУЦІЙНІ ЕФЕКТИ РОЗИТКУ ІНТЕГРОВАНИХ СТРУКТУР

А.Є. Данкевич, кандидат економічних наук

Національний науковий центр "Інститут аграрної економіки"

В умовах ринкових відносин вагомим чинником ефективного функціонування агропромислового комплексу є створення інтеграційних формувань, заснованих на поєднанні сільського господарства і промисловості, що ґрунтується на сукупності виробничих взаємовідносин і дозволяє зменшити витрати та підвищити конкурентоспроможність підприємства зокрема та галузі в цілому.

Питання розвитку агропромислової інтеграції у сільському господарстві широко висвітлені в роботах В.Г. Андрійчука, І.І. Лукінова, П.Т. Саблука, В.Я. Месель-Веселяка, М.Й. Маліка, В.В. Зіновчука, П.Ю. Буряка, Ф.В. Горбоноса та інших.

За попередніми оцінками в Україні функціонує близько 60 агрохолдингів, більшість з них не виділені в окремий бізнес. За підрахунками експертів в даний період вони контролюють понад 4 млн. га або близько 16% ріллі і є найбільшими виробниками зернових і технічних культур. В переважній більшості вони ви-

користуються інноваційні технології і виробляють конкурентоспроможну продукцію. За прогнозами експертів в Україні до 2011 року сформується близько 200 холдингів, а валове виробництво зерна досягне рівня 60–70 млн т.

Для українських підприємців такі об'єднання в даний час особливо важливі, оскільки сприяють входженню в світову економічну систему, прискоренню досягненню необхідного рівня конкурентоспроможності. В цілях розширення можливостей підприємств у виробничому, науково-технічному і соціальному розвитку, завдяки використанню масштабу концентрації капіталу і виробничих потужностей, кращих можливостей диверсифікації виробництва, координування спільної діяльності, певної стійкості до коливань ринкової кон'юнктури, перерозподілу інвестиційних ресурсів та концентрація їх на найбільш рентабельних напрямках.

Прикладом вертикально інтегрованих компаній є: цукровий бізнес (Астарта, Укррос), експортний бізнес (Нібулон), зернопереробка (Укрзернопром, Стіомі Холдинг), тваринництво (Миронівський хлібопродукт).

Аналіз розвитку холдингових структур у сільському господарстві Житомирської області дозволяє зробити висновок, що понад 42 % або 291,6 тис. га орних земель обробляється завдяки залученим інвестиціям. При цьому протягом 2007–2009 років цей показник зріс на 24%. Заробітна плата в господарствах, що входять до складу об'єднань у 2007 році зросла на 12,1%, в 2008 році – 36%, в 2009 році – 62% порівняно з середньою по галузі і в 2009 році становила 1202 грн на одного працюючого. Надходження до місцевих бюджетів зросли в 2007 році на 18,4%, в 2008 році на 39,3%, в 2009 році на 71,7%. На їх долю приходить виробництво понад 55% продукції сільськогосподарських підприємств області.

Основними складовими успішного розвитку агрохолдингів є: менеджмент, ефективність, доступ до фінансів як на внутрішньому так і зовнішніх фінансових ринках, використання ефекту масштабу, переваг вертикальної інтеграції що в свою чергу дозволяє оптимізувати оподаткування, ефективно реалізувати про-

грами державної підтримки, залучити у виробництво інвестиції, скоротити трансакційні витрати; запроваджувати нові технології, розвивати інфраструктуру, отримати прибуток, збільшити орендні платежі та реалізувати програми соціально-економічного розвитку територій. В межах країни це нарощування власного виробництва та експортного потенціалу, для фірми це – гарантоване сировинне забезпечення; оптимізація затрат; закріплення на ринках збуту продукції та на ринку оренди землі; диверсифікація можливостей фінансового забезпечення.

Основними інструментами підвищення конкурентоспроможності бізнесу та зниження собівартості виробництва товару, робіт (послуг) в інтегрованих структурах є:

Оптимізація ланцюга доданої вартості – шляхом об'єднання або роз'єднання його ланок.

Впровадження передових технологій, знижуючих ресурсоемкість, трудомісткість при автоматизації виробничих процесів.

Нормування витрат паливно-енергетичних ресурсів: сировини, матеріалів, комплектуючих і інших матеріальних ресурсів підприємства (розробка норм і нормативів для конкретного підприємства, що відображають специфіку технологічного процесу).

Скорочення витрат на зберігання товарно-матеріальних цінностей шляхом розвитку власної інфраструктури.

Скорочення витрат на закупівлю сировини і матеріалів шляхом організації спільних закупівель та створення логістичних центрів.

Підвищення ефективності персоналу і одночасне регулювання заробітної плати співробітників шляхом оцінки досягнутих показників ефективності. Оптимізація чисельності персоналу на основі трудомісткості бізнес-процесів.

Бюджетування і контролінг – перерозподіл накладних витрат між продуктами (роботами, послугами), скорочення трансакційних витрат пов'язаних з вибором операцій, плануванням витрат та їх контролем протягом звітного періоду.

Реалізація конкурентних переваг інтегрованих підприємств в сільськогосподарському виробництві є шляхом відродження виробництва, підвищення його конкурентоспроможності, забезпе-